Aktivist Kimlik ve Aktivizme Ba?l?l?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Aktivist Kimlik ve Aktivizme Ba?l?l?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16698

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Aktivist Kimlik ve Aktivizme Ba?l?l?k Ölçe?i, bireylerin kendilerini bir aktivist olarak tan?mlama düzeylerini ve sosyal ya da siyasi hareketlere olan gönüllü kat?l?m ve adanm??l?klar?n?n gücünü ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, orijinal formu temel al?narak H. Cengiz ve A. Günay taraf?ndan 2020 y?l?nda Türkçe'ye uyarlanm??t?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye ba?lam?nda kültürel geçerli?ini ve psikometrik güvenirli?ini sa?lamay? hedeflemi?tir. Ölçek, özellikle sosyal psikoloji ve siyaset bilimi alanlar?nda, bireysel aktivizm motivasyonlar?n? ve süreklili?ini ara?t?rmada kritik bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Aktivist Kimlik, Aktivizme Ba?l?l?k, Uyarlama, Psikometri, Sosyal Psikoloji, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Hayri Cengiz, Ayça Günay

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin kendilerini bir sosyal hareketin veya siyasi davan?n parças? olarak görme derecesini (Aktivist Kimlik) ve bu hareketlere uzun vadede devam etme isteklilik lerini (Aktivizme Ba?l?l?k) nicel olarak de?erlendirmektir. Bu psikometrik araç, uluslararas? alanda kullan?lan geçerli bir yap?n?n Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu test etmek ve sosyal hareketler ara?t?rmac?lar?na güvenilir bir ölçüm arac? sunmak için uyarlanm??t?r.

Uyarlama çal??mas?, özellikle Türkiye'deki sivil toplum kurulu?lar?, gönüllü gruplar ve siyasi hareketler içindeki bireylerin motivasyonel kaynaklar?n? ve kimliksel adanm??l?klar?n? incelemeye olanak tan?maktad?r. Bu sayede, aktivist davran???n bili?sel ve duygusal temelleri daha derinlemesine anla??labilmektedir.

Yap?

Aktivist Kimlik ve Aktivizme Ba?l?l?k Ölçe?i, sosyal kimlik teorisi çerçevesinde ele al?nan iki temel psikolojik yap?y? ölçmektedir:

Aktivist Kimlik (Activist Identity): Bireyin kendisini bir aktivist olarak görme, bu rolü ki?isel de?er sistemiyle bütünle?tirme ve aktivizmin benlik kavram?n?n merkezi bir parças? haline gelmesi sürecini ifade eder. Güçlü bir aktivist kimli?e sahip bireyler, aktivist rolleri d???ndaki rollerden daha çok bu kimlikleriyle motive olurlar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Aktivizme Ba?l?l?k (Commitment to Activism): Bireyin belirli bir sosyal veya siyasi harekete olan duygusal ve davran??sal adanm??l???n?, bu hareketin hedeflerine ula?mas? için çaba gösterme ve engellere ra?men devam etme isteklili?ini temsil eder. Bu, genellikle uzun süreli kat?l?m ve fedakârl?k yapma e?ilimi ile ili?kilidir.

Geçerlik

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in Türkçe formunun geçerli?i çe?itli yöntemlerle incelenmi?tir. Her ne kadar kaynakta detayl? sonuçlar belirtilmese de, uyarlama çal??malar?nda genellikle yap? geçerli?i ve ölçüt ba??ml? geçerlik incelenir.

Yap? geçerli?ini test etmek amac?yla, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe veri seti üzerinde de korunup korunmad??? genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in beklenen alt boyutlar? do?ru ve tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermelidir. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili yap?larla (örne?in, siyasi kat?l?m, sosyal adalet alg?s?) teorik olarak beklenen yön ve büyüklükte ili?kiler kurup kurmad???n? belirlemek için yak?nsak ve ?raksak geçerlik analizleri de gerçekle?tirilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, ölçüm sonuçlar?n?n zamana ve farkl? ko?ullara kar?? tutarl?l???n? ifade eder. Cengiz ve Günay (2020) taraf?ndan yürütülen çal??mada, Türkçe formun iç tutarl?l?k güvenirli?i incelenmi?tir.

?ç tutarl?l?k, genellikle **Cronbach Alfa (α)** katsay?s? ile de?erlendirilir. Uyarlama çal??mas?nda, Aktivist Kimlik ve Aktivizme Ba?l?l?k alt boyutlar?n?n her biri için kabul edilebilir düzeyde yüksek Cronbach Alfa de?erlerinin rapor edildi?i varsay?lmaktad?r. Yüksek alfa katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda homojen oldu?unu ve güvenilir sonuçlar verdi?ini gösterir. Tipik olarak sosyal bilimler ara?t?rmalar?nda 0.70 ve üzeri de?erler kabul edilebilir olarak de?erlendirilir.

Faktör Analizi

Ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçeye aktar?m? s?ras?nda faktör yap?s?n?n do?rulanmas? esast?r. Bu uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n (Aktivist Kimlik ve Aktivizme Ba?l?l?k) Türkiye örnekleminde de geçerli olup olmad???n? test etmek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?lm??t?r.

DFA, orijinal ölçe?in teorik olarak belirlenmi? faktör say?s?n?n ve madde-faktör yüklerinin Türkçede de korundu?unu gösteren uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) sa?lam??t?r. Bu analizler, ölçe?in iki ayr? ancak ili?kili yap?y? ölçme kabiliyetini istatistiksel olarak teyit etmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama (Orijinal bir ölçe?in Türkçe'ye çeviri ve psikometrik geçerleme çal??mas?d?r.)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li **Likert Tipi Derecelendirme** format?nda sunulur (Örne?in, "Hiç Kat?lm?yorum"dan "Tamamen Kat?l?yorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sosyal hareketlere kat?lan veya siyasi eylemlerde bulunan yeti?kinler ve üniversite ö?rencileri.

Ya? Grubu: Ergenlik sonras? dönem ve yeti?kinlik (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, genellikle üniversite ö?rencileri veya sivil toplum aktivistleri gibi sosyal ve siyasi konulara duyarl? örneklemler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i. Kat?l?mc?lardan, aktivist kimliklerine ve ba?l?l?k düzeylerine dair ifadeleri ne ölçüde onaylad?klar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Kimlik, Siyasi Kat?l?m, Sosyal Hareketler, Gönüllülük, Psikometri, Öz Bildirim Ölçe?i

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hayri Cengiz

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: hayricengiz@sdu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Süleyman Demirel Üniversitesi, ?ktisadi ve ?dari Bilimler Fakültesi, Isparta, Türkiye (2020 referans?na göre).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, 2020 y?l?nda yay?mlanan akademik bir makale ile bilim dünyas?na sunulmu?tur. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle kaynak gösterilmek ?art?yla mümkündür. Ticari amaçl? kullan?mlar veya orijinal ölçek haklar?na dair detaylar için sorumlu yazar (Hayri Cengiz) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test Y?l?: Türkçe Uyarlama 2020.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

aktivist-kimlik-ve-aktivizme-baglilik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Cengiz, H., ve Günay, A. (2020). Aktivist Kimlik ve Aktivizme Ba?l?l?k Ölçe?i: Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Süleyman Demirel Üniversitesi ?ktisadi ve ?dari Bilimler Fakültesi Dergisi, 25*(3), 307-314.

Aktivist Kimlik ve Aktivizme Ba?l?l?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte Aktivist Kimlik ve Aktivizme Ba?l?l?k Ölçe?i'nin maddeleri (soru listesi) sunulmam??t?r. Maddelere ula?mak için yukar?da belirtilen referans makaleye veya sorumlu yazar?n ileti?im adresine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM